

Hos Sankte Per

Jag knackar på hos Sankte Per

Jag saknar mina vänner

”Säg, är de möjligtvis här?”

”Namn och personnummer jag vill veta
när jag ska in i datorn för att söka och leta.”

Vår Herres datacentral är enorm och stor
för det finns många som i himmelriket bor
”Namn jag naturligtvis vet, men det där med
personnummer är ju var och ens egen lilla
hemlighet.”

”Jag kanske kan finna dem ändå,
får se hur det kan gå.
Vänta ett tag min vän!
Jag kommer snart tillbaka igen.”

Väntan blev lång, han återvände ej
Han kunde nog ej de finna
Nu vill jag härifrån försvinna

I min helikopter jag far till planeten
Jorden åter
Det stormar och regnar
Himmelen gråter

Skönt att vara hemma
återigen i mitt kök
Det knackar på dörren
Nu få jag besök

Här står mina vänner jag
sökte efter hos Sankte Per,
det var ju ett onödigt besvär

”Oh, välkomna, välkomna,
det är många år sedan jag
såg eder sist.
Kan ni förstå att för mig
har det varit ganska så trist?”

”Vi har varit och rest i världsdelar fem,
men till sist så längtade vi ju ändå hem
Bara en liten tid vi hos dig kan vara.
Vi ska nu till Kallinge flygplats fara.”

”En rymdkost väntar på oss där
Så nu högt uti universum det bär.”
”Lycka till med ert reseäventyr,
Hoppas det ej går omstyr.”

”Vår pilot är en rymdvan
och världsberömd man.
Han heter Christer Fuglesang.”

På natten jag ser en blix
och hör ett väldigt dån
Det kommer från ovan,
högt uppifrån

Åskan jag tänkte på då
men tyvärr var det inte så
I radions morgonnyheter det talades om
en rymdfarkost har exploderat,
alla omkom

Men ett litet hopp för dem jag ändå har
Återigen till Sankte Per jag far
Jag frågar efter vännerna där

”Ja Karin, nu finns de här.”

Text: Karin Cederqvist
Bild: Linn Nußbaum

Det goda eller det onda?

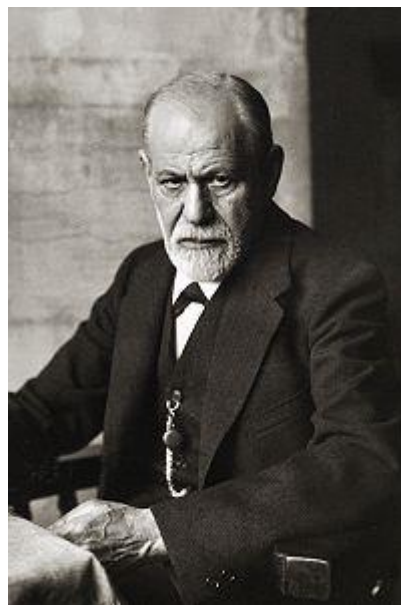
Varje gång vi läser tidningen eller sätter på teven strömmar beskrivningar av situationer emot oss som man bara inte kan eller inte vill tro. Någon har blivit nerskjuten i ett krig, mördad eller torterad. Barn eller vuxna lider på jorden. Det är chockerande, svårt att förstå och helst av allt vill man kanske inte alls ha med saken att göra. Vi vänder oss bort, sätter på kaffet, tittar på blommorna i trädgården och åker till Ica. Vi känner oss maktlösa.

Är människan fri att välja det goda eller det onda? Och varför väljer hon inte alltid ”det goda”? Det onda gör ju allt värre?

Surfar man lite i Wikipedia finner man detta:

”Bibeln innehåller ingen allmänt accepterad förklaring till ondskans problem. En vanlig teologisk förklaring är emellertid att Gud av respekt för människans fria vilja inte kan tvinga henne att göra goda gärningar. Det talas inom kristendomen om en ond högre makt, djävulen, som frestar människor att göra onda handlingar. Kyrkliga ledare som Augustinus och Luther har talat om arvsynnen; att människans oförmåga att göra goda gärningar är nedärvd sedan Adam och Evas syndafall, och att sjukdom, död och lidande kom in i världen efter den händelsen. Inom flera frikyrkor betonar man helgelseläran; att först när en människa blir troende, ångrar sin synd och har ett ödmjukt och öppet sinne, en vilja att låta Gud förändra sig, kan Gud påbörja en process så att hennes tankar och sinnelag förvandlas. På så sätt kan hon göra goda gärningar, inte till följd av egna prestationer utan som en gåva av nåd.”

Detta är några aspekter på hur kristendomen ser på ondskan. Men inte bara religionerna har analyserat och tolkat det destruktiva i människan.

Sigmund Freud

Sigmund Freud (1856-1939) var en betydelsefull läkare som grundade psykoanalysen: Han föddes i Mähren i Österrike-Ungern och intresserade sig mycket för människans goda och onda sidor. Än idag har han inflytande på det västerländska tänkandet och hans arbeten bidrar säkerligen till att det mänskliga handlandet ofta analyseras på en betonad psykologisk bakgrund. Han utgår mycket från de mänskliga behoven när det gäller att förklara hur vi betar oss.

Människan har olika behov som föda, sexualitet, att undvika smärta etc. En del av psyket översätter dessa behov till drifter. Så försöker vi att leva i balans genom att tillfredsställa behoven och vi vill undvika olustkänslor. Men realiteten och grupperna vi lever i sätter vissa gränser. När tillfredsställelsen söks används beteende och strategier som bestraffas eller belönas. Nu måste vi börja att kontrollera oss själva och befinner oss i en social verklighet.

Freud ansåg att det mänskliga beteendet ofta kan förklaras genom fysiska behov som vi inte har så mycket kontroll över. Dessa behov säkrar vår överlevnad. Här ställde Freud upp en hierarki på olika drifter, därefter vilken betydelse de har för det mänskliga beteendet.

Libido är den drivkraften som enligt honom är den starkaste och leder till det konstruktiva i människan. Den säkrar människans överlevnad (genom föda och dryck) och fortplantning (genom sexualiteten). Man skulle kunna översätta dem med "livsinstinkter". Men jämte den drivkraften finns den destruktiva dödsdriften, **Thanatos** (från den grekiska guden Thanatos) som bildar det motsatta till Libido.

Den står för det passiva, det anorganiska, för döden och kan rikta sig mot personen själv eller mot andra. Enligt Freud dominerar denna driften hos personer som blivit neurotiska, t.ex. personer som utför tvångshandlingar (tvång att alltid tvätta händerna, överdrivet kontrollbehov etc.). Driften Thanatos kan inta så mycket plats i det mänskliga psyket att en del människor kan uppleva det önskvärt att förstöra det som omgiver dem, och så kan man finna en förklaring till varför sånt som t.ex. ett mord kan hända. Men i vetenskapens värld finns det många teorier som vill förklara människans handlande och Freuds teori är bara en av många. Inte sant?

Boel Cederqvist

SMALANDSPOSTEN Nr 180 Tisdagen den 16 november 1971

Helga Lindberg:

Rånmord i Almundsryd 1709

Den lilla ön som kallas Ramsö, ett namn som skulle kunna översättas till "korparnas ö", belägen i sjön Mien i Urshult, ruvar på ett mörkt minne, mig veerligt, aldrig berättat. Händelsen utspelades år 1709 och skildras i dunkel skrift i Kinnevalds härads dombok för nämnda år.

Då skogsbären — tydligen blåbären — voro mogna dett år, gick två unga flickor, Anna Carlsdotter och Anna Svensdotter från Midingstorp, och plockade av bären. Plötsligt förnam de en "så ond lukt." Som den syntes komma från en tät enebuske, gingo de dit och borttogo en annan, visnande enristopp som låg ovanpå den friska. Till sin förfäran såg de en mänskofot sticka fram ur enristet, varpå de flydde hemåt "under stor upprördhet".

Den ena flickans fader, Sven i Midingstorp, tog Gröntebeda Åboar med sig att "bese liket". Det var den fjärde juli. Ryktet hade nått uppbördsfogden Simson Hindrikson, som tillkom och ordnade med hemtransport för den döde. Denne visade sig vara den "försvunne

Borås-gossen Sven, som ingen visste efternamn uppå". Hans huvud var krossat.

Denne tydligen mycket unge yngling var en vandrande västgötaknalle. Det visade sig, att han medfört ett litet lager med knappålar, sporrar, betsel, band o d.

Knappålarerna skulle bli hans banemans stumma vittne. Ty under det extra ting, som häradshövdingen höll i Trästenshult, Almundsryd, i augusti månad, framkom, att en kvinna igenkänd nålarna som s k Boråsanålar hos en annan kvinna som fått dem av mördaren.

Utpekad som mördare blev bonden Samuel Erngisleson i Kämpamåla, vilken först nekade hårt. Men ortens gästgiverska kunde berätta, att hon hört denne bjuda Boråsa-gossen på skjuts, sedan han utfrågat honom om han hade några pengar. Gossen hade svarat:

— Något litet, bara...

Så hade Samuel "bjudit honom följa sig upp på Ramsö i sjön Mien, och gett honom bröd och brännvin". Medan de så sutto i stenskarvet på ön, höjde bonden sin yxa och krossade

huvudet på sitt ovetande och menlösa offer. Påstod att gossen "drog baklänges och kom sig inte för att ropa, men som han frustade med munnen, slog han honom ett slag över munnen, varpå han avsomnade."

Iskallt beräkande, böjde han sig ned och plundrade sitt offer. Fann i hans säck som låg kvar på släden bakom hästen, några av ovan nämnda handelsvaror samt 12 öre silvermynt... Dessa saker hade han enligt egna ord gömt under sin säng i sitt sänghus och bekände det endast för sin hustru. Hans svägeraka Sissa i Rimshult förädrades några Borås-knappålar samt en tobakspipa och system Ingrid för 1 öre nålar. Nilla i Kämpamåla fick en tobakspipa, även-

Det kunde bara sluta på ett sätt för denne kallblodige barnmördare: Han dömdes att steglas med ledning av I Cap. Högmålsbalken, sedan han till slut, hårt pressad, måst bekänna sin ogärrnig. Om någon av tidningens många läsare, vet om händelsen i dunkelt fjärran blir den som skrivet detta tacksam för en vink.